

Tjänsteställe, handläggare
Utvecklingsenheten Hälsa- och
sjukvårdsförvaltningen, Ted Rylander

Sammanträdesdatum
2024-12-11

FöredragningsPM
Dnr: 24RS11288

Organ
Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Färdplansuppdrag Utveckling av primärvården i västra länsdelen

Förslag till beslut

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens förslag att nuvarande tre regiondrivna vårdcentraler i Karlskoga kommun blir två,

att hos regionstyrelsen ansöka om ett avslutande av ackrediteringen för Baggängens vårdcentral,

att ge hälsa- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att mot bakgrund av beslutet formulera och lämna in ansökan, samt

att uppdra åt Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen att till hälsa- och sjukvårdsnämndens sammanträde 12 februari 2025 presentera en plan för ovan omställning.

Sammanfattning

I enlighet med Verksamhetsplan med budget 2024 återkommer Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen till nämnden med en beskrivning av och förslag på hur primärvården ska utvecklas i västra länsdelen. I detta förslag till inriktningsbeslut ska tre regiondrivna vårdcentraler i Karlskoga kommun bli två: Karolina vårdcentral och Brickegårdens vårdcentral. Ackrediteringen av Baggängens vårdcentral avslutas och Baggängens lokaler lämnas gradvis helt eller delvis senast vid utgången av gällande hyresavtal, det vill säga 30 juni 2027

Förvaltningen åtar sig att till hälsa- och sjukvårdsnämndens sammanträde 12 februari 2025 redovisa en översiktlig plan för omställningen.

Ärendebeskrivning

Hälsa- och sjukvårdsnämnden fattade hösten 2023 beslut om att ge Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att ta fram färdplaner med utvecklingsplanen som utgångspunkt och återkomma till nämnden för beslut. Enligt verksamhetsplan med budget 2024 ska förvaltningen beskriva hur primärvården ska utvecklas i västra

Tjänsteställe, handläggare
Utvecklingsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltningen, Ted Rylander

Sammanträdesdatum
2024-12-11

FöredragningsPM
Dnr: 24RS11288

länsdelen. Det första steget är detta inriktningsbeslut.

Förvaltningen arbetar fortlöpande med att utveckla primärvården i västra länsdelen. De senaste årens ekonomiska underskott och svårigheter att bemanna tre vårdcentraler har ökat behovet av ett mer långsiktigt hållbart och flexibelt strukturförslag där god och nära vård säkras utifrån patienternas personliga behov och tillgången till kompetenser och lokaler. Behovet av åtgärder ökade i september 2024 då en privat vårdcentral Backa etablerades i centrala Karlskoga. Tre vårdcentraler i kommunen blev fyra och det fria vårdvalet innebär att de regiondrivna vårdcentralerna måste anpassa sig till färre listade vilket innebär minskade inkomster, ett tapp av bemanning till den privata samt att lokalerna gradvis blir överdimensionerade.

I enlighet med Krav- och kvalitetsboken är kravet fullt vårdutbud på samtliga vårdcentraler. Sett till bemanning och ekonomi är detta inte möjligt. Hyrläkarberoendet är bland annat stort på två av vårdcentralerna. En minskning av antalet vårdcentraler från tre till två bedöms öka möjligheterna till personella synergieffekter. Det beräknas också leda till en besparing på cirka 7,3 mnkr, ej inräknat kostnader för att anpassa lokaler utifrån nya behov. Ur ett lokalperspektiv är Brickegården och nyrenoverade Karolina anpassade för verksamheten. Baggängen är inte ändamålsenlig då den byggdes för lägenheter, har långa avstånd och låga takhöjder med stora ventilationsutmaningar. Ombyggnationer och anpassningar kommer krävas på både Brickegården och Baggängen men på längre sikt bedöms Baggängen behöva lämnas för andra nya lokaler.

En viktig aspekt att beakta är patienternas behov och socioekonomiska förhållanden för att identifiera risk för ohälsa och även förmåga att söka vård. I Karlskoga kommun bedöms risken för ohälsa vara högst i de sydvästra områdena och minst i det östra området. Samtidigt är avstånden i en mindre kommun som Karlskoga relativt hanterbara. Det finns också redan ett patientflöde från sydväst till de centrala delarna med familjecentralen, mödrahälsovården och barnhälsovården nära Karolina. Nya patient- och listningsflöden i socioekonomiskt utsatta områden innebär dock en risk som måste bevakas oavsett beslut om geografiskt utbud.

En arbetsgrupp har analyserat fakta och insamlat underlag från dialogforum med patienter, medarbetare, fackliga organisationer, patientföreningar med flera; en konsekvensanalys av stödfunktioner; samt en medborgarenkät. Vikten har lagts på patienternas behov och patientsäkerhet. För att uppnå detta behövs en god arbetsmiljö med nöjda medarbetare, en välfungerande utbildningsmiljö och en ekonomi i balans. Två regiondrivna vårdcentraler förordas då det blir svårt patientsäkerhets- och arbetsmiljömässigt att dela upp vården i tre vårdcentraler och det blir även organisatoriskt svårt, kostsamt och ineffektivt att ha en mindre utbudspunkt. Arbetsgruppen ser att vårdbehoven för patienter på Baggängens vårdcentral väger tungt och att dessa måste tillgodosas på ett patientsäkert sätt.

Tjänsteställe, handläggare
Utvecklingsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltningen, Ted Rylander

Sammanträdesdatum
2024-12-11

FöredragningsPM
Dnr: 24RS11288

En styrgrupp har utifrån arbetsgruppens arbete och stödfunktionernas konsekvensbedömningar vägt alla relevanta perspektiv mot varandra och ser stora risker för att arbetsmiljö, patientsäkerhet och vårdkvalitet kommer att påverkas negativt om inte tre vårdcentraler blir två.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens ledning bedömer att de ekonomiska och lokalrelaterade perspektiven väger tungt då de riskerar att påverka primärvårdens möjligheter att på ett adekvat sätt på kort och lång sikt möta hela Karlskoga kommuns vårdbehov. Förslaget är att Karolina vårdcentral ska vara en av de två vårdcentraler som blir kvar, detta utifrån den geografiskt centrala positionen, de lokalmässigt ändamålsenliga tillika nyrenoverade lokalerna, samt områdets höga andel äldre. En riskanalys med fokus patientsäkerhet och arbetsmiljö genomfördes på återstående alternativ: att ha kvar Karolina och Baggängen eller Karolina och Brickegården.

I riskanalysen framkom stora risker för att förändringen kommer leda till ökad arbetsbelastning. Den oklara gradvisa förändringen i relation till den privata vårdcentralens etablering, omlistningar och personalflytt bedöms innebära risker för fördröjd vård och hög personalomsättning.

De största riskerna med att avveckla Baggängens vårdcentral är att patientgrupper i de socioekonomiskt utsatta delarna av sydvästra Karlskoga får svårare att ta sig till en vårdcentral och det gäller framför allt de patientgrupper som tenderar söka vård fysiskt snarare än digitalt. Detta kan leda till ett ökat tryck på närliggande akutmottagning och att patienter vänder sig till fel vårdnivå. Risken finns för en försämring av nuvarande samverkan med socialtjänsten som ligger i direkt anslutning till vårdcentralen. Då Baggängen är Karlskogas största vårdcentral kommer ombyggnationer på kvarvarande vårdcentraler krävas.

De största riskerna med att avveckla Brickegårdens vårdcentral är en för andra vårdcentraler försämrade fysisk arbetsmiljö på grund av platsbrist. Brickegården är den vårdcentral som har bäst förutsättningar att ta emot mer personal och patienter. En annan risk gäller den omfattande fysioterapeutiska verksamheten där nya lämpliga lokaler måste säkras.

Ovan riskbedömningar, oavsett om de klassas som stora, medel eller mindre, blir en central del i det fortsatta genomförandearbetet, nu närmast i den plan för omställning som förvaltningen inleder arbetet med så snart ett inriktningsbeslut har fattats.

Det förslag förvaltningen utifrån ovan har tagit fram är att tre regiondrivna vårdcentraler i Karlskoga kommun blir två: Karolina vårdcentral och Brickegårdens vårdcentral. Ackrediteringen för Baggängens vårdcentral avslutas och Baggängens lokaler lämnas gradvis helt eller delvis senast vid utgången av gällande hyresavtal, det vill säga 30 juni 2027. Förvaltningen åtar sig i nästa steg att till hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde 12 februari 2025 redovisa en översiktlig handlings- och tidplan för omställningen.

Tjänsteställe, handläggare
Utvecklingsenheten Hälsa- och
sjukvårdsförvaltningen, Ted Rylander

Sammanträdesdatum
2024-12-11

FöredragningsPM
Dnr: 24RS11288

Beredning

Arbetet med ärendet har under 2024 beretts fortlöpande i beredning för nära vård och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Förslaget till beslut bedöms säkra möjligheten för jämlik resurseffektiv vård i Karlskoga kommun och även i samarbetsområdena i hela västra länsdelen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms ha positiva ekonomiska konsekvenser. En minskning av antalet vårdcentraler från tre till två beräknas leda till en besparing på cirka 7,3 mnkr, ej inräknat kostnader för att anpassa lokaler utifrån nya behov. Kostnader bedöms långsiktigt minska då en överdimensionering av lokaler i relation till bemanning kan undvikas.

Uppföljning

Förändringen kommer att följas upp genom Hälsovalsenheten i enlighet med etablerade kvalitetsindikatorer som fastställts i Krav- och kvalitetsboken

Beslutsunderlag

FöredragningsPM

Jonas Claesson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Skickas till:

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen